

Kokie buvo 2021-ieji?

Baigiantis metams tapo įprasta apibendrinti metų įvykius. Norisi įvertinti, kaip atrodė metai lyginant su ankstesniais, ar pateisino lūkesčius, kokių rezultatų pasiekta, kas svarbaus nutiko ir t. t.

Lyginant su 2020 metais, kurie pasižymėjo stresu ir nežinia dėl COVID-19 pandemijos, besibaigiantys 2021-ieji buvo daug ramesni. Turiu galvoje, kad pasaulį siaubiantis virusas pasirodė paklūstantis mokslui žinomiems dėsniams bei gali būti valdomas pasitelkiant mokslo žinias ir dėl to gyvenimas pradėjo grįžti į įprastas vėžes. Atsitokėjęs nuo šoko ir politikų sukulto ažiotažo, atsinaujino ūkinė veikla, sugrįžome prie kasdienių darbų, padarėme korekcijas ir pradėjome dirbti beveik taip pat, kaip dirbome iki pandemijos.

Pristatysiu, kuo mums (DeRAIMUI) ir Jums buvo arba galėjo būti svarbūs 2021 metų įvykiai.

Metai prasidėjo HN 47-1:2020⁽¹⁾ (HN) naujos redakcijos paskelbimu ir Higienos normų (toliau – HN) įsigaliojimu nuo gegužės 1 d.

Išvydus ministro patvirtintos HN tekstą, mačiusius ankstesnę redakciją, ištiko lengvas šokas.

Patvirtintoje HN redakcijoje keletas nuostatų iš esmės skyrėsi nuo galiojusios HN redakcijos ir nuo HN redakcijos, kuri buvo teikiama viešam svarstymui. Normos autoriai perrašė nemažą dalį HN naudojamų apibrėžčių, buvo nenuoseklūs, neišlaikė temų ir pateikė ne visas temas svarbias apibrėžtis.

Kitas diskutuotinas HN nukrypimas – tai juostų sterilizacijai protegavimas. Protegavimas niekuo nepagrįstas ir gali kelti dvejonų,

(1) Higienos Norma HN 47-1:2020 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: infekcijų kontrolės reikalavimai“, nuo 2021.08.21 galiojanti redakcija – <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.A8DBA9F5457B/asr>

**Raimondas Dragašius,
gydytojas higienistas**

**UAB DeRAIMAS direktorius ir steigėjas
LSD 32 komiteto „Sveikata“ ekspertas**

ar tarp įslaptintų normos autorių nebuvo kieno nors interesams atstovavusių asmenų.

Teigiantys, kad redaguojant paskutinį normos teksto variantą buvo atstovaujančių kažkam, manau, kad klysta. Įslaptinti HN autoriai tiesiog lengvabūdiškai žiūrėjo į užduotį – ją atliko atmetinai ir paviršutiniškai. Pavyzdžiui, kaip praktiškai galima atlikti dezinfekcijos kokybės kontrolę? Ją vykdyti sudėtinga, nes tektų auginti mėginius nuo instrumentų. Tai truktų bent porą dienų. Indikatoriai, kurie naudojami dezinfekuojant endoskopinius instrumentus (aukšto lygio dezinfekcija), rodo dezinfekcinės medžiagos aktyvumą (reaguoja į koncentraciją), ir tikrai nerodo jokio dezinfekcijos veiksmingumo.

Tačiau palikime nesusipratimus, praktika kažkaip prisitaiko prie nelogiškų reikalavimų, o tikrintojai įprastai nesąmoningų dalykų taip pat nereikalauja.

Pagrindinis naujas HN reikalavimas – Asmens atsakingo už infekcijų kontrolę (toliau – AAIK) atsiradimas Asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (toliau – ASPĮ).

Vienas svarbiausių DeRAIMAS nuveiktų darbų 2021-aisiais – pagalba ir dalyvavimas, įgyvendinant HN reikalavimus klientams. Pirmiausia kalbu apie procedūrų vadovų (to-

liau – PV) rengimą. Jau dešimtmetį rengiame procedūrų vadovus ir patiems pirmiesiems rengtiems procedūrų vadovams taikome aiškius ir tuos pačius reikalavimus. DeRAIMAS parengti procedūrų vadovai pasižymi maža apimtimi, todėl klinikoje, kurios užsakymu parengiame PV, esame tikri, kad darbuotojai PV perskaitys visą. Antra, PV rengiame tik išanalizavę klinikos, kuriai rengiame PV, procesus. Todėl PV apima tik tuos procesus, procedūras, kurios iš tiesų yra atliekamos klinikoje. Procedūrų aprašymai trumpi, kur galima, naudojame grafinius paaiškinimus.

Kartu su PV rengimu 2021 metais ruošėmės ir AAIK funkcijų vykdymui. Parengti AAIK paslaugos paketai apima nuo vienkartinę konsultaciją pagal poreikį iki nuolatinio konsultavimo sutartu dažnumu, įtraukiant ir vidinius personalo mokymus ir kontrolę.

Galiojantys norminiai dokumentai AAIK kelia reikalavimus kvalifikacijai, žinioms ir įgūdžiams. Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM), paspausta OR, išaiškino, kad

Sudėtinga pakeisti „gyvą“ bendravimą nuotoliniu

DeRAIM-o stendas renginyje Baltic Dentistry Days 2021

IDS'2021-ieji visiems įsiminė laisvais salių plotais

Parodoje Kelne stenduose lankytojų nedaug

galima tiesiog paskirti AAIK funkcijas klinikos darbuotojui, taip atidėdami AAIK kvalifikacijos reikalavimų klausimo sprendimą vėlesniam laikui ir nutylėdama, kad nuo 2021 m. sausio 1 d. reikalavimai ASPĮ turėti AAIK taps dar labiau reguliuojami (SAM įsakymo redakcija galiosianti nuo 2022 Sausio 1-os)⁽²⁾.

(2) SAM 2020 m. gruodžio 31 d. Įsakymas V-3091, 2008 m. lapkričio 14 d. SAM įsakymo Nr. V-1110 suvestinė redakcija nuo 2022 m. sausio 1 d. – <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.3D6ABEC30DAF/oYrtxNjclW>

Turėdamas minty, kad greičiausiai nemažai ASPĮ (t. y. odontologijos klinikų) bandys savo jėgomis spręsti AAIK klausimą, DeRAIMAS toliau aktyviai vykdo mokymus. Praėjusiais metais ir šiais 2021-aisiais buvo sudėtinga vykdyti kontaktinius mokymus. Išeitimi tapo nuotoliniai mokymai webinarų (angl. webinar) forma. Turime tris SAM įvertintas ir pripažįstamas kvalifikacijos kėlimo programas. Greta to pradėjome rengti trumpus 30–40 min. trukmės nemokamus teminius webinarus. Jų metu trumpai pristatoma viena siaura tema

ir atsakoma į dalyvių klausimus. Vyksta turininga diskusija, naudinga visiems vebinaro dalyviams. Ateinančiais metais didinsime tiek SAM pripažįstamų vebinarų, suteikiančių kvalifikacijos kėlimo valandas, tiek ir trumpų teminių vebinarų skaičių. Jums tereikia sekti naujienas internetinėje svetainėje www.deraimas.lt arba registruotis ir gauti elektroninius naujienlaiškius.

Spalio mėnesį Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vyksiu paroda Baltic Dentistry Days'2021 (BDD) niekuo nesiskyrė nuo parodų Europoje. Rengiama kas du metus, kaip ir IDS Kelne, BDD sulaukė mažiau ir dalyvių, ir lankytojų. Sudėtinga lyginti parodas su ikipandeminių metų parodomis, bet prognozes ar išvalgas vis tiek buvo galima padaryti. Svarbiausia mano išvalga: gyvas bendravimas būtinas tiek prekių-paslaugų užsakovams, tiek ir prekių-paslaugų tiekėjams.

Be mokymo konsultacinės veiklos, DeRAIMAS antroje 2021 metų pusėje ėmė keisti atsekimui naudojamų etikečių grafiką. Dabar etiketės be indikatoriaus žymimos DeRAIMAS logotipu. Sprendimas naudoti lietuviškos įmonės atributiką ant gaminių

turi žadinti nacionalinį didžiavimąsi bei skatinti dažniau rinktis lietuviškus ženklus. Pandemija parodė, kiek daug gaminių buvo gaminama Kinijoje ir kokių problemų dėl to kilo. Lietuvai būnat ES nariais pasiteisino sprendimas rinktis ES pagamintas prekes. O dar kai yra galimybė ant gaminių naudoti savo (DeRAIMAS sterilizacijos kontrolės srityje reprezentuoja Lietuvą) atributiką, tai reikia ją ir naudoti. Kuo daugiau turėsime dalykų, kuriais galima pasigirti, tuo turėsime didesnę savivertę. Dėl šios priežasties, skatiname rinktis DeRAIMAS ženklu pažymėtas etiketes.

Visi suprantame, kad su Naujųjų metų pradžia pandemija nesibaigs, tačiau COVID-19 jau nebe toks baisus.

Nuoširdžiai visiems linkiu, kad ateinantys 2022-ieji taptų persilaužimo metais, įveikiant COVID-19 iššūkį. Taip pat visiems linkiu sveikatos, darnos, susitelkimo, meilės ir pagarbos aplinkiniams.

Iki naujų susitikimų ir naujų užsakymų.
Laimingų švenčių!

Nuoširdžiai Jūsų

Raimondas Dragašius

DeRAIMAS®
STERILIZACIJOS SPECIALISTAI

Sausio 15-osios g. 7, LT-91228 Klaipėda
Tel. +370 46 401800, +370 46 401801
info@deraimas.lt www.deraimas.lt

